

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/122/2015
Identifikačné číslo spisu: 7014200365
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7014200365.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu Mgr. Viliama Pohančenika a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľky: S. D., nar. XX.XX.XXXX, D. XXX, proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ulica 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 03.01.2014 o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 1Sd/20/2014-55 zo dňa 06.02.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 1Sd/20/2014-55 zo dňa 06.02.2015 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 1Sd/20/2014-55 zo dňa 06.02.2015 potvrdil rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 03.01.2014 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporcu“) o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok ako vecne správne a účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil tým, že zdravotný stav navrhovateľky bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Košice dňa 21.11.2013 a dňa 27.02.2014 a posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia, vysunuté pracovisko v Košiciach dňa 13.03.2014. Posudkoví lekári zhodne dospeli k záveru, že navrhovateľka nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“), lebo jej miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je len 35 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Rozhodujúcim zdravotným postihnutím u navrhovateľky je zdravotné postihnutie zaradené do kapitoly XV, oddiel E, položka 4, písm. b) prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z., za ktoré jej posudkoví lekári určili mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35 %. Na ostatné ochorenia, ktoré nie sú rozhodujúcim zdravotným postihnutím a svojou podstatou neovplyvňujú funkčný stav organizmu, posudkoví lekári nenavýšili percentuálnu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Krajský súd tiež poukázal na lekársky posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia, vysunuté pracovisko v Košiciach zo dňa 13.03.2014, ktorý konštatoval, že navrhovateľka bola v roku 2012 opakovane operovaná na Neurochirurgickej klinike UNLP v Košiciach, jej zdravotný stav je hodnotený ako zlepšený, v objektívnom neurologickom náleze v čase podávania posudku neboli prítomné bolesti chrbta so slabosťou pravej dolnej končatiny, bez známok koreňového syndrómu s normálnymi neurogramami nervov na dolných končatinách. EMG vyšetrením bol potvrdený syndróm karpálneho tunela výrazne vpravo, ktorý je posudkovo málo významný. Ako rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo stanovené funkčné postihnutie vyplývajúce zo stavu po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek podľa kapitoly XV, oddiel E, položka 4, písm. b) prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. so stanovenou dolnou hranicou, t. j. 35 % - nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Vzhľadom na to, že navrhovateľka podaním zo dňa 25.04.2014 doručila krajskému súdu ďalšie odborné výsledky z lekárskeho vyšetrenia, krajský súd si vyžiadal od príslušného druhostupňového posudkového lekára doplniaci posudok, ktorý tento vypracoval dňa 14.07.2014 a v ktorom zhodnotil zdravotný stav navrhovateľky, pričom uviedol, že novodoložené lekárske nálezy dokumentujú u nej morfológicky degeneratívne zmeny v krčnej a krížovo-driekovej oblasti chrbtice. Po vyšetrení odbornou lekárkou z odboru neurológie MUDr. H. na zasadnutí dňa 14.07.2014 posudkový lekár spolu s neurologičkou konštatoval, že zdravotný stav navrhovateľky ohľadom jej rozhodujúceho zdravotného postihnutia je bez podstatnejších zmien a ponechal jej 35 % - nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Aj v ďalšom doplnacom posudku zo dňa 21.10.2014, ktorý si krajský súd vyžiadal od príslušného posudkového lekára odporcu, posudkový lekár konštatoval, že celkový zdravotný stav navrhovateľky naďalej nezdôvodňuje invaliditu. Navrhovateľka doručila krajskému súdu dňa 03.12.2014 ďalšie výsledky z odborných lekárskeho vyšetrenia (psychiatrické, reumatologické, neurologické správy z novembra 2014), ktoré zhodnotil príslušný posudkový lekár odporcu v odbornom posudku zo dňa 19.01.2015 konštatujúc, že jej zdravotný stav nezdôvodňuje invaliditu a naďalej jej ponechal 35 % - nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na zasadnutí dňa 19.01.2015 navrhovateľka nové lekárske nálezy už nedoložila a preto posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredia, vysunuté pracovisko v Košiciach opätovne konštatoval, že jej rozhodujúcim zdravotným postihnutím sú choroby podporného a pohybového aparátu s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35 %. Navrhovateľka na pojednávaní na krajskom súde uviedla, že mala ísť na operáciu, ale „určiti“ lekári jej povedali, aby na ňu nešla, neurologička jej povedala, že by mohla zostať na vozíčku. Na otázku sudcu uviedla, že novšie odborné lekárske výsledky z vyšetrenia už nemá. Krajský súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že zdravotný stav navrhovateľky bol hodnotený posudkami posudkových lekárov sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Košice, ako aj posudkovými lekármi sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia, pričom tieto posudky dostatočne ozrejmili zdravotné poškodenie navrhovateľky, z ktorého jednoznačne vyplynulo, že u nej zistené poškodenie zdravia invaliditu nepodmieňuje a jej opačné tvrdenie nezodpovedalo výsledkom odborných lekárskeho vyšetrenia. Na základe uvedených posudkov posudkových lekárov, ktoré boli vo svojich záveroch zhodné, krajský súd ustálil, že navrhovateľka nespĺňa zákonom stanovenú podmienku invalidity pre priznanie požadovaného invalidného dôchodku.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec znovu prehodnotil. Uviedla, že za invalidného sa považuje občan, ak má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Ďalej uviedla, že „...v zmysle Zákona o sociálnom poistení č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, Príloha č. 4, kapitola XV - Choroby podporného a pohybového aparátu, v oddieloch E - Dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia, v položke 4 písm. b) často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu, určuje mieru poklesu schopnosti zárobkovej činnosti na 30 - 40%. Kapitola V - Duševné choroby a poruchy správania vyššie uvedeného zákona určuje v položke 3. Afektívne poruchy, písm. a) stredne ťažké formy mieru poklesu schopnosti zárobkovej činnosti na 20 - 30%." K odvolaniu navrhovateľka priložila kópie lekárskeho správ od MUDr. V., MUDr. D. a MUDr. J. a kópiu rozsudku krajského súdu. Jej zdravotný stav je zhoršený. Dňa 19.03.2015 bola hospitalizovaná v Univerzitnej nemocnici L. Pasteura v Košiciach na Neurologickej klinike, pričom uviedla, že po ukončení hospitalizácie doloží odvolaciemu súdu prepúšťaciu správu. Prepúšťaciu správu navrhovateľka doručila

krajskému súdu dňa 10.04.2015.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody, ktoré uviedla navrhovateľka v odvolaní, nepovažoval za opodstatnené. Na posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť, sa vyžadujú odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie zverené posudkovým lekárom, a to tak na účely správneho ako aj súdneho konania. V súvislosti s argumentmi navrhovateľky uvedenými v odvolaní ohľadom nových vyšetrení odporca poukázal na povinnosť navrhovateľky preukázať skutočnosti rozhodujúce na priznanie nároku na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Pochybnosti navrhovateľky o nesprávnom posúdení jej zdravotného stavu sú nedôvodné a vyvolané jej subjektívnym presvedčením, čo nezakladá dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v správnom konaní. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyjadreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Dňa 10.06.2015 bolo krajskému súdu doručené podanie navrhovateľky, prostredníctvom ktorého zaslala fotokópie lekárskeho správy - psychiatrickej správy zo dňa 14.05.2015, ortopedickej správy zo dňa 19.05.2015, neurochirurgickej správy zo dňa 21.05.2015 a prepúšťacej správy z neurochirurgickej kliniky zo dňa 04.04.2015.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Kľúčovou otázkou vo veci bolo posúdenie, či odporca a krajský súd správne vyhodnotili lekárske posudky posudkových lekárov týkajúce sa zdravotného stavu navrhovateľky a či navrhovateľka splnila podmienku vzniku nároku na invalidný dôchodok, ktorou je invalidita poistenca.

Podmienkou vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je invalidita poistenca. Za invalidného poistenca sa v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje poistenc, ktorý má pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4, určuje sa v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie

zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmienujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 2, 3, 5 až 8 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Z uvedeného vyplýva, že pre uznanie invalidity sa vyžaduje nielen dlhodobosť nepriaznivého zdravotného stavu, ale súčasne musí ísť o taký nepriaznivý zdravotný stav, ktorý dlhodobu, nielen prechodne podľa poznatkov lekárskej vedy, spôsobuje trvalý pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v miere nad 40%.

Lekársku posudkovú činnosť dôchodkového poistenia vykonáva v zmysle § 153 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. posudkový lekár Sociálnej poisťovne príslušnej pobočky a posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredie. Lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia zahŕňa posudzovanie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že takéto posudzovanie je odbornou medicínskou otázkou, aj rozhodnutie súdu závisí predovšetkým na odbornom lekárskom posúdení. Súd si preto nemôže urobiť o tejto odbornej otázke vlastný úsudok. Posudok, ktorý spĺňa požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti a ktorý sa vysporiadava so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, býva spravidla rozhodujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu posudky posudkových lekárov príslušnej pobočky Košice zo dňa 21.11.2013 a 27.02.2014, ako aj posudky posudkových lekárov sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia, vysunuté pracovisko v Košiciach zo dňa 13.03.2014, 14.07.2014, 21.10.2014 a 19.01.2015 tieto podmienky spĺňajú.

Posudkoví lekári pobočky Košice a ústredia Sociálnej poisťovne v posudkoch zohľadnili všetky zdravotné postihnutia navrhovateľky a ňou predkladané odborné lekárske nálezy, ktoré v posudkoch riadne vyhodnotili. Zhodne dospeli k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľky sú podľa doložených lekárskeho nálezu choroby podporného a pohybového aparátu vyplývajúce zo stavu po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek. Takémuto postihnutiu zodpovedá rozpätie 35% až 45% miery poklesu vykonávať zárobkovú činnosť podľa kapitoly XV, oddielu E, položky 4, písmeno b), prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z., pričom navrhovateľke bola určená miera poklesu tejto schopnosti 35%. Iné ochorenia, ktoré má navrhovateľka, nemajú podľa posudkových lekárov vplyv na výšku miery poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Navrhovateľka v odvolacom konaní nepreukázala žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu zrušenia rozsudku krajského súdu, resp. jeho zmenu a zrušenie napadnutého rozhodnutia odporcu. Jej subjektívne presvedčenie, že zdravotné postihnutie zodpovedá vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nie je rozhodujúce, pretože posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho zabezpečenia je zverenú posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Aj odvolací súd považoval posudky posudkových lekárov za úplné, presvedčivé a zodpovedajúce kritériám upraveným v zákone č. 461/2003 Z. z., keďže posudkoví lekári sa vysporiadali so všetkými namietanými zdravotnými ťažkosťami navrhovateľky. Pre posúdenie invalidity je rozhodujúci zdravotný stav v čase jeho posudzovania posudkovým lekárom. Nie je podstatné, aký je subjektívny pocit navrhovateľky ani či narušenie zdravotného stavu môže v budúcnosti viesť k ďalšiemu zhoršovaniu.

V súvislosti s ďalšími lekárskejšími správami doručenými krajskému súdu dňa 10.06.2015 je potrebné uviesť, že odvolací súd na tieto neprihliadol z dôvodu, že v konaní o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporcu podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. súd v zásade preskúma zákonnosť tohto rozhodnutia vo vzťahu k skutkovému stavu, ktorý existoval ku dňu rozhodnutia odporcu, teda ku dňu 03.01.2014 (§ 250i ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.), hoci zákon nevylučuje možnosť, aby odporca na základe ďalších dôkazov prehodnotil svoje rozhodnutie; takáto možnosť však nie je bez ďalšieho dôvodom na opakované posúdenie zdravotného stavu v prípade predkladania novších a novších lekárskejší nálezu a dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia

odporcu, ktoré v čase jeho vydania na základe riadneho zistenia skutočného stavu zodpovedalo zákonu. Predmetné novšie odborné lekárske nálezy predložené v súvislosti s odvolaním môžu byť teda podkladom pre nový návrh navrhovateľky (žiadosť) o opätovné preskúmanie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť alebo zmenu rozhodujúceho postihnutia.

Tak ako krajský súd aj odvolací súd mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľky zatiaľ nepodmieňuje invaliditu podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a že navrhovateľke nevznikol nárok na invalidný dôchodok.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka nebola v tomto konaní úspešná.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.